

Adam Bodnar

II.510.595.2019.TR

**Pan
Sędzia Sądu Najwyższego
dr Michał Laskowski
Prezes Sądu Najwyższego
Kierujący Izbą Karną**

W dniu 13 maja 2019 r. wpłynął do mnie wniosek Polskiego Stronnictwa Ludowego (sygnowany przez Pana dr. Władysława Kosiniaka-Kamysza Prezesa PSL i Pana dr. Józefa Zycha Prezesa Honorowego PSL) o wniesienie kasacji, na korzyść Wincentego Witosa, od skazującego go wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 13 stycznia 1932 r. i potwierdzającego go wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 lipca 1933 r., które zapadły w wyniku przeprowadzenia tzw. Procesu Brzeskiego.

Pomimo upływu znacznego czasu od zakończenia tego Procesu (blisko 90 lat) zdecydowałem się na podjęcie działań w tej sprawie, nie tylko na korzyść skazanego Wincentego Witosa, ale także na korzyść wszystkich osób skazanych w tym procesie, mając przede wszystkim na uwadze tło historyczne tej sprawy, jak i zasługi skazanych dla odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918 r. oraz ich starania o zachowanie wartości demokratycznych po Zamachu Majowym.

W Preambule Konstytucji RP jest zapis: „*Pomni gorzkich doświadczeń z czasów, gdy podstawowe wolności i prawa człowieka były w naszej Ojczyźnie łamane*”. Wynika z niego mój obowiązek, aby szukać sprawiedliwości dla tych, którzy w trudnych czasach wykazywali oraz reprezentowali wartości demokratyczne.

Świadom jestem, że na mocy art. 1 i 2 Dekretu Prezydenta RP z dnia 31 października 1939 r. „*O amnestii dla byłych więźniów brzeskich*” (Dz.U. RP z dnia 31 października 1939 r. Nr 100, poz. 1001) Wincentemu Witosowi, Kazimierzowi Bagińskiemu, Norbertowi Barlickiemu, Adamowi Ciołkoszowi, Stanisławowi Dubois, Władysławowi Kiernikowi, Hermanowi Liebermanowi, Mieczysławowi Mastkowi, Adamowi Pragierowi, Józefowi Putkowi udzielono „całkowitej amnestii zarówno co do kary głównej jak i co do kar dodatkowych oraz skutków skazującego wyroku” (...) byłym posłem na Sejm, skazanym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z 13 stycznia 1932 r. L.VIII 1. K. 471/31, zatwierdzonym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 lipca 1933 r., a także przywrócono tymże osobom wszystkie prawa obywatelskie, honorowe, godności, odznaczenia i ordery.

Uznałem jednak, że ranga naruszenia prawa, w tym zwłaszcza norm konstytucyjnych, jest na tyle doniosła i ma sui generis wymiar ponadczasowy, iż w pełni uzasadnia – pomimo przywołanego aktu amnestii – skorzystanie obecnie tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Pokreślenia nadto wymaga, iż Proces Brzeski zaznaczył się w historii II Rzeczypospolitej jako bezprecedensowe wydarzenie naruszające porządek demokratyczny i fundamentalne prawa obywatelskie. Stanowi też swoiste memento dla przyszłych pokoleń – jak ważne jest dla utrzymania suwerennej państwowości respektowanie reguł demokratycznego państwa prawnego zawartych w Konstytucji.

Mając to na uwadze, podjąłem decyzję o wniesieniu kasacji od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 lipca 1933 r., na korzyść wszystkich skazanych, to jest: Wincentego Witosa, Kazimierza Bagińskiego, Hermana Libermana, Norberta Barlickiego, Władysława Kiernika, Mieczysława Mastka, Stanisława Dubois, Adama Pragiera, Adama Ciołkosza, Józefa Putka.

Kasacja ta została sporządzona na podstawie dokumentów archiwalnych, znajdujących się w zasobach Archiwum Akt Nowych, które zostały udostępnione w formie zdigitalizowanej, z uwagi na stan tej dokumentacji.

W mojej ocenie treść tych materiałów jest wystarczająca dla sformułowania zarzutów kasacyjnych, jak i jej uzasadnienia.